

FINJA

Hjälp vid
GJUTNING

Bruksanvisning

Allmänt

Betong får du om du blandar cement, ballast och vatten. Betong delas i hållfasthetsklasser efter 28 dygns tryckhållfasthet på en standardiserad provkropp, C30/37 = 30 MPa, C40/50 = 40 MPa o.s.v.

Vill du ha en ljusare färg på din betong använder du Vitcement, för att erhålla en helt vit betong krävs dock en vit ballast. Anläggningscement används vid arbeten med speciella förutsättningar och krav.

Fabriksproducerad torrbetong och färdig betong innehåller ofta också olika typer av tillsatsmedel för att betongmassan skall få önskade egenskaper.

Av en säck (25 kg) torrbetong får du ut ca. 13 liter färdig betongmassa och av en storsäck (1000 kg) blir det ca. 520 liter. För enkelhetens skull kan du räkna med 2 ton torrbruk till 1 m³ betong. Vct-talet beskriver förhållandet mellan vikten av vatten och cement i betongen. Ju mindre vatten du tillsätter desto starkare betong, tänk dock på att den fortfarande måste vara bearbetningsbar.

Blandar du betongen själv av cement kan du räkna att det går åt 300–450 kg cement/m³ betong, att nå en högre kvalitet än C30/37 när du blandar själv är svårt.

Arbetsgång

Armering i betong har flera funktioner, de primära är en ökad draghållfasthet och minskad sprickbenägenhet. Tunna gjutningar kan armeras med t.ex. Finja Golvnät, för gjutningar tjockare än 50 mm använder du färdigsvetsade armeringsnät eller lösa armeringsjärn.

Stavvibrator. Används för att få betongen att flyta ut i alla hålrum i formen och att driva ut alla oönskade luftporer.

Stålsvärd. Används för att glätta ytan på gjutningen.

Rätskiva. Används vid bl.a. golvgjutning, hjälpmedel för att få rätt nivå på form/banläkt.

Frifallsblandare, även kallad "tombola" är den vanligaste blandaren för hemmabruk.

Sloda. Monteras på ett långt skaft och används vid grovavjämning av ytan vid golvgjutning.

Najtråd. Används för att binda ihop armeringen.

Najtång. Används tillsammans med najtråd för att binda ihop armering.

Skottkärra. Används för att förflytta betongen från blandaren till formen.

Kratta. Används för att kratta ut och fördela betongen.

Är du osäker om det behövs armering är det alltid bäst att kontakta en konstruktör.

Finbetong använder du till normala gjutningar i skikt mellan 20–100 mm. Grovbetong används för gjutningar över 50 mm skiktjocklek. För mer krävande applikationer t.ex. gjutningar i tunna skikt och pågjutningar mellan 10–50 mm används Reparationsbetong. Ingjutningar och undergjutningar utförs med Expanderbetong Fin eller Grov.

När du bygger gjutformen är det viktigt att du tänker på att betong är mycket tungt i vått tillstånd, gör därför formen kraftig och stadig. Formen bör vara så tät att finmaterialet inte läcker ut under gjutningen. Har du en väldigt torr form är det bra att förvattna den, använd gärna formolja för att det skall vara lättare att lossa formen. Vibrera betongen under gjutningen för att få full utfyllnad i formen och för att arbeta bort skadliga luftporer. För att minska risken för krympsprickor skall ytan efter avslutad gjutning hållas fuktig under en vecka, täck gärna med plastfolie.

Vid gjutning av betonggolv som sedan skall beläggas med ett rätt yttskikt måste man tänka på att det normalt tar ett par månader innan betongen har torkat ut tillräckligt. En fuktmätning måste göras innan eventuell beläggning för att se om den relativa fuktigheten inte överstiger det värde som yttskiktleverantören anger.

Gjutning av plintar

I åtgångstabellen kan du se hur mycket torrbruk det går åt att gjuta plintar i olika längd och diameter.

Plinten bör placeras på frostfritt djup eller på icke tjäl-skjutande material. Det frostfria djupet kan reduceras genom markisolering. Om du vill vara helt säker på hur mycket last plinten tål samt minimera det egna arbetet så har Finja färdiga plintar i sitt sortiment. Samtliga Finjas plintar är dessutom utrustade med ett unikt beslag av galvanad plåt som tjänar som fuktspärr, vilket gör att kapillär fukttransport till trä undviks. Dessutom har beslagen dubbla infästningar i varje järn.

Åtgångstabell

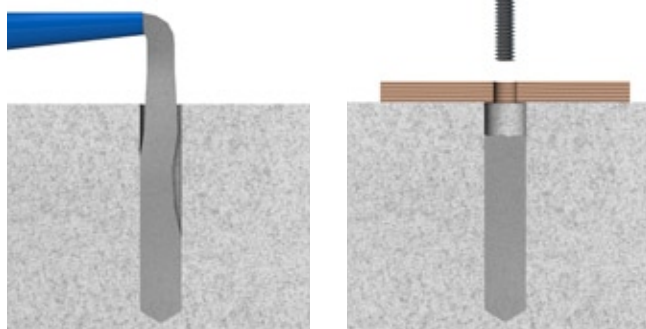
Gjutning med Fin-/Grovbetong i runda rör

Dimension	Antal säckar/ löpmeter rör	Antal kg/ löpmeter rör
ø 10 cm	0,6 st	15 kg
ø 15 cm	1,5 st	37,5 kg
ø 20 cm	2,5 st	62,5 kg
ø 25 cm	4 st	100 kg
ø 30 cm	5,5 st	137,5 kg

Gjutning med Fin-/Grovbetong i kvadratiska rör/hål

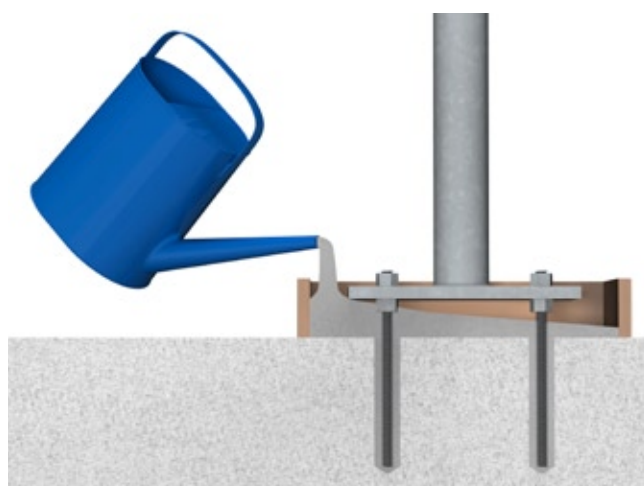
15 x 15 cm	2 st	50 kg
20 x 20 cm	3 st	75 kg
30 x 30 cm	7 st	175 kg
35 x 35 cm	10 st	250 kg

Under-/fastgjutning

När du skall gjuta fast bultar för exempelvis flaggstänger och pelare gör du enligt följande:

- Borra hål som är så stora att du säkerställer minsta avstånd mellan ingjutningsgodset och hålvägg som gäller för den aktuella produkten. Rengör borrhålen med tryckluft och fukta dem genom att fylla hålen med vatten minst en timme innan montering.
- Såga ut och borra en mall i plywood som motsvarar den färdiga bultgruppens inbördes placering.
- Omedelbart före montering blås ut allt fritt vatten ur borrhålen.
- Blanda till Expanderbetong Fin och häll i hålen så att det blir helt fyllt när bultarna är monterade (se illustration).
- Lägga mallen över hålen och stick ner ingjutningsgodset (se illustration). Vibrera försiktigt bruket i hålen genom att stöta ingjutningsgodset i botten på

borrhålen för att säkerställa att det inte finns några luftblåsor.

- Låt Expanderbetongen härda enligt föreskrift.
- Ta bort mallen av plywood.

När du skall undergjuta exempelvis flaggstänger och pelare gör du enligt följande:

- Fukta betongytan som undergjutningen skall göras på.
- Forma runt bultgruppen.
- Häll i Expanderbetong från en sida så att luften pressas ut på motstående sida och inga luftfickor bildas. (se illustration).
- Låt härda och eftervattna gjutningen under de första fem dyggen.
- Låt formen vara kvar i en vecka innan du avformar.

1. Formen måste vara tät

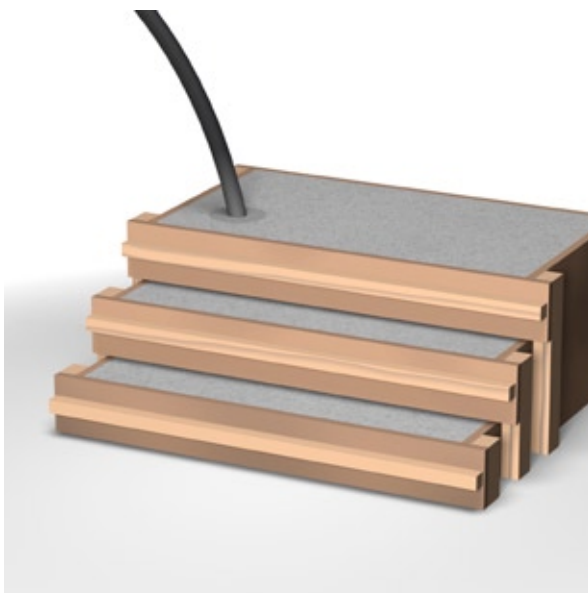
Bygg formen av ohyvlade bräder eller formplywood. Den måste vara tät så att den inte läcker. Motstående formsidor binds samman med bandjárn eller dubbel 3 mm järntråd. Formen vattnas grundligt före gjutningen. Borttagande av formen underlättas om du omedelbart före gjutningen ger formen en översköljning med vatten.

2. Blanda Grov- eller Finbetong

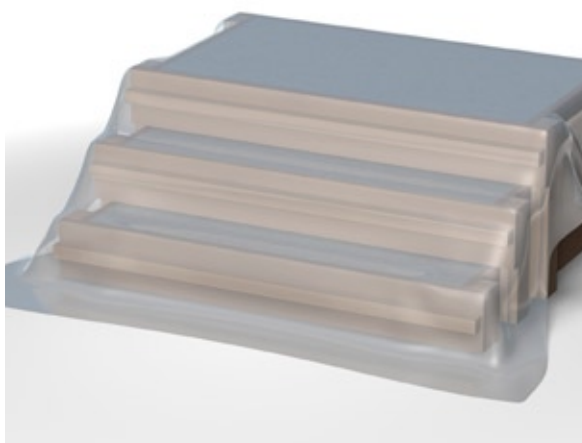
När Du använder Grov- eller Finbetong tillsätter Du endast vatten för att få färdig betong. Mindre vattenmängd ger starkare betong, men den måste ändå ha sådan konsistens att den med rimlig bearbetning fyller formen.

3. Packa betongen

Tänk på att få ner betongen i formen så snart som möjligt efter blandningen. Fyll på 150–300 mm i taget och komprimera betongen med hjälp av en stavvibrator. I nödfall kan du packa betongen med en s.k. komprimeringsbräda. Du slätar ytan genom trärivning och stålglättning (se bild 7).

4. Vattna och täck

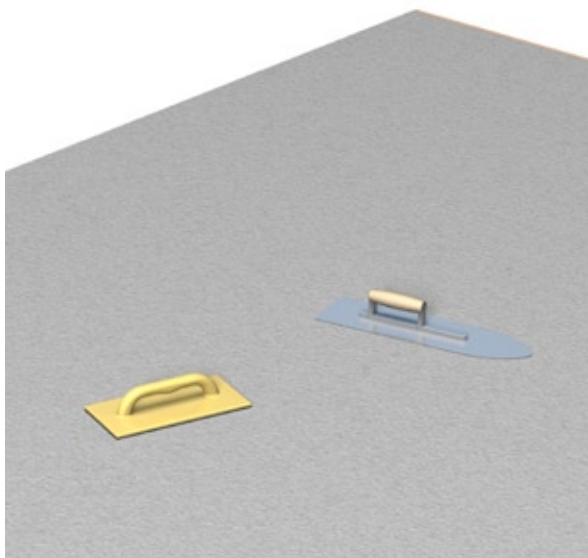
Efter gjutningen måste alla öppna betongytor eftervattnas upprepad gång och täckas med fuktiga säckar eller plastfolie.

5. Förberedelser vid golvgjutning

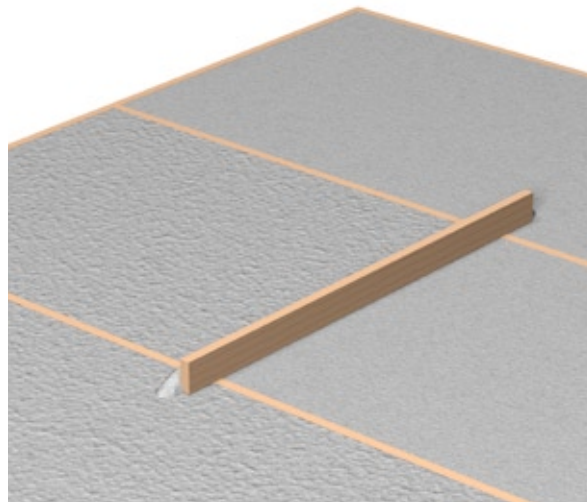
Om du skall gjuta på ett befintligt betonggolv rengör och förvattnar du underlaget rikligt dagen innan gjutning. Lägg ut banor och nivellera dem med hjälp av vattenpass om du vill ha ett horisontellt golv. Tänk på att banorna och formen måste vara tillräckligt starka så att du kan dra av betongytan med rätskiva eller ännu hellre vibrobrygga utan att banorna flyttas eller deformeras. Placera banor så att du kan plocka bort dem och fylla i spåren utan att gå i den nygjutna betongen. (För övrig information se punkt 8.)

7. Behandla ytan

Slåta till ytan med en rivbräda eller motsvarande. Behandla sedan ytan med en stålskiva. Rivbrädan för du i små cirklande rörelser och stålskivan växelvis i sidled. Eftervattna och håll fuktigt några dagar (lägg gärna plastfolie över).

6. Gjutting

Fyll på med betong till läktenns överkant = golvets färdiga höjd. Packa betongen väl, genom vibrering med vibrobrygga, eller stavvibrator, och dra av betongen mot läkten. Tag bort läkten. Fyll i med betong där läkten legat.

8. På-/motgjutting

Vid pågjutting av ett befintligt betonggolv så blanda till en slamma, d.v.s. betong blandat till vällingkonsistens och borsta in i betonggolvet innan gjutning. Det får inte finnas något fritt vatten liggande på golvet när slamman påförs. Slamman får inte torka ut innan den nya betongen påförs. Alternativt kan du genom att förbehandla underlaget med Primer, enligt anvisning på förpackningen, rationalisera bort både förvattning och slammingsmomentet.

Vill du uppnå en samverkansseffekt med din befintliga garageplatta, om du exempelvis gjuter en betongplatta för cykelskjulet, gör du lättast det genom att med hjälp av en bilmaskin åstadkomma en grov motgjutningsyta och sedan borra in och förankra s.k. "förtagningsjärn" som binds ihop med armeringen i den nya plattan. Förvattna rikligt innan gjuttillfället så att den gamla gjutningen inte "suger ut" vattnet ur den nya betongen och därigenom försämrar vidhäftningen.

Finja har ett av marknadens mest kompletta torrbruksprogram

Med säkerhet det mest färgstarka. Inte för skojs skull, utan för att du alltid ska välja rätt bruk. Torrbruket färdigblandas på vår fabrik med stor exakthet, det enda du tillsätter är vatten. Leverans sker i säckar om 25 kg. Ett flertal av våra produkter kan även erhållas i storsäck 1000 kg eller i lösvikt för bruksbehållare.

Färgglatt och informativt

Färgglada säckar med tydlig information gör Finjas torrbrukssortiment lättarbetat för både återförsäljaren och användaren. På vår hemsida, www.finja.se, finns även tips & idéer, produktblad, byggvarudeklaration och varuinformation för produkterna. Behöver du mer information, kontakta din återförsäljare. Vårt färgsystem bygger på följande:

● Mura ● Gjuta ● Putsa ● Laga ● Golv

Finbetong

Finbetong används för gjutningsarbeten där skiktjockleken är mellan 20-100 mm.

Gjuta Enkelt

Gjuta Enkelt används till fastgjutning av stolpar, plintar, torkvindor och liknande. Gjuta Enkelt är en snabbhärdande betong som inte behöver blandas innan gjutning. Gjuta Enkelt är ingen konstruktionsbetong.

Grovbetong

Grovbetong används för gjutning av plintar, stödmurar, trappor och lagningar i skiktjocklekar över 50 mm.

Expanderbetong Fin

Expanderbetong fin används vid undergjutning av stål- och betongpelare, betongelement och maskiner.

Reparationsbetong

Reparationsbetong används vid lagning av balkonger, trappor, lastkajer, hamnkonstruktioner, broar, inom lantbruk och där kemisk belastning föreligger.

Denna skrift har som syfte att inspirera och visa exempel på hur olika arbeten kan utföras. Finja kan inte ta något konstruktionsansvar då det finns en rad faktorer som Finja inte råder över t.ex. omgivande miljö, underlagets beskaffenhet och kvalitet. Läs och följ skyddsföreskrifterna på aktuell produktförpackning.